

Atlantis Subsea Farming As
Nordlysvegen 4

4340 BRYNE

Saksbehandler: Thorbjørnsen/Skjetne
Telefon: 903 61 725/481 24 810
Seksjon: Kyst- og havbruksavdelingen
Vår referanse: 16/1455
Deres referanse:
Vår dato: 10.03.2017
Deres dato:

Att:

ATLANTIS SUBSEA FARMING AS - DELVIS AVSLAG PÅ SØKNAD OM UTVIKLINGSTILLATELSER

1. Innledning

Fiskeridirektoratet viser til søknad fra Atlantis Subsea Farming AS («Atlantis») om seks utviklingstillatelser 29. januar 2016. Direktoratet ga tilbakemelding 25. november 2016 om at det omsøkte konseptet ut fra foreliggende opplysninger falt innenfor ordningen for utviklingstillatelser. Vi viser også til innsendt informasjon vedrørende biomassebehov og budsjett 12. januar 2017, samt øvrig korrespondanse og møter i sakens anledning.

2. Bakgrunn

Atlantis Subsea Farming AS tar i søknaden om seks utviklingstillatelser sikte på å realisere konseptet «Atlantis» - et nedsenkbart anlegg for oppdrett av laks i industriell skala.

Selv om det foreløpig ikke er fattet vedtak om tilsagn for noen del av søknaden finner Fiskeridirektoratet likevel grunn til å vurdere behovet for det omsøkte antall tillatelser.

Det går fram av søknaden på s. 26 at søker forventer at investeringene i teknologi på et nedsenkbart anlegg vil være noe høyere enn i et vanlig anlegg slik de er i kommersiell drift i dag, men lavere enn de havgående anleggene som er under utvikling og som bygger på teknologi fra offshorenæringen. Søker mener at det også vil være mer omfattende å få nødvendig infrastruktur på plass, samt at det vil være økte kostnader til daglig drift. Etter søkers vurdering vil det dermed være behov for å produsere en viss mengde fisk på en slik lokalitet og dette skal ha vært førende for det omsøkte antall tillatelser. Søker presiserer at det ikke søkes om flere tillatelser enn det som strengt tatt er nødvendig for å verifisere driftskonseptet under skjermede og eksponerte forhold.

Søker planlegger følgende faser for testing av konseptet:

- Fullskala 1; bygge en pilotmerd som testes på en skjermet, eksisterende lokalitet hos Sinkaberg-Hansen som omfatter:
 - *Bygging av merdmodell 1:1 (merder, not, nottak, fôringsanlegg, luftkuppel, automatiserte heve- og senkesystem, mm.)*
 - *Testing på skjermet lokalitet uten fisk i første omgang og deretter med noe fisk i merden*
- Fullskala 2; testing i fullskala uten fisk på eksponert lokalitet. Erfaringene fra Fullskala 1 vil ligge til grunn for design og produksjon av alle elementer som må på plass for å kunne ta i bruk en eksponert lokalitet. Søker skriver at de i denne fasen må sikre at teknologien fungerer som den skal, at sikkerheten er ivaretatt i forhold til havari og at sikkerheten til de som skal operere anlegget ivaretas på en god måte.
- Fullskala 3; testing i fullskala med fisk. I denne fasen ønsker søker å teste anlegget på to lokaliteter:
 - lokalitet 1: skjermet eksisterende lokalitet med en merd nedsenket og tre merder med fôrdom. Her skal teknologien testes uten fisk i en merd og testing med noe fisk.
 - lokalitet 2: ny, eksponert lokalitet med opp mot 200 000 fisk pr. merd, seks merder og tre generasjoner.

Søker legger til grunn at det i hver merd vil bli produsert opp mot 200 000 fisk à 4-5 kg, noe som kan gi 1 000 – 1 200 tonn slakteklar fisk per merd. Søker mener at en på en slik lokalitet bør kunne produsere ca. 7 000 tonn per år, hvilket betyr at lokaliteten må godkjennes for seks tillatelser.

Søker legger til grunn at driftskonseptet bør valideres gjennom minimum tre generasjoner. Det vil bli satt ut fisk i størrelsesorden 500 gram til 1,5 kg. Produksjonstiden vil være ca. 10 måneder fra utsett fram til fisken er slakteklar. Deretter vil lokaliteten brakklegges for to måneder før nytt utsett. Hvis alt går etter planen vil den siste fisken slaktes ut høsten 2019 og i løpet av 2020 vil prosjektet som helhet avvikles.

I brev 25. november 2016 slo Fiskeridirektoratet fast at ut fra opplysningene som forelå på det daværende tidspunktet, anså Fiskeridirektoratet at det omsøkte konseptet falt innenfor ordningen med utviklingstillatelser. I brevet ba Fiskeridirektoratet om at søker sendte inn detaljert budsjett for prosjektet, inkludert kontantstrømanalyse. Vi ba videre om at det måtte gå fram av budsjettet hvordan prosjektet er planlagt finansiert og hvordan kostnader og inntekter fordeler seg over prosjektperioden. Endelig ba Fiskeridirektoratet om en detaljert redegjørelse for biomassebehovet som oppgitt i søknaden.

Atlantis sendte inn utdypende informasjon om søknaden 12. januar 2017. På s. 5 i presentasjonen under punkt 2.0 – Behovet for biomasse- skriver Atlantis at de vil understreke at for Atlantis vil fullskala prøveproduksjon bety produksjon i en størrelse som vil tilsvare en kommersiell matfisklokalitet i dag. Årsaken til at det er behov for å dokumentere at teknologien fungerer med en såpass stor biomasse er ifølge søker at hovedfokus er å beskrive hva man finner ut mer ved å ha seks merder (som i søkers tilfelle tilsvare ca. seks tillatelser) i stedet for en eller to.

På s. 6 skriver søker at hensikten med utviklingstillatelser er å bidra til at teknologiske løsninger påvirker dagens miljøindikatorer, og at en viktig del i Atlantis er å få bekreftet hypotesene om at nedsenkbare oppdrettsanlegg vil påvirke dagens miljøindikatorer positivt. Hypotesene det vises til er at Atlantis vil kunne gi: lave lusepåslag, lav fare for rømming og liten påvirkning fra fôrrester og ekskrementer på bunnsedimentene. For å kunne bevise og dokumentere disse hypotesene er det ifølge søker nødvendig å ha en biomasse i anlegget som tilsvare et kommersielt anlegg. Søker nevner som eksempel at det er stor grad av internsmitte av lus i et anlegg. Registrering av lus på en lav biomasse, eksempelvis 1-2 merder, vil derfor ifølge søker ha begrenset verdi når det skal dokumenteres at konseptet gir lite lus i anlegget. En vesentlig del av prosjektet er derfor at Havforskningsinstituttet under hele perioden man har fisk i anlegget i stor skala skal dokumentere lusepåslag spesielt og fiskevelferd generelt. Søker skriver videre at det er viktig at de får bekreftet resultatene fra tidligere forsøk som viser at tilnærmet all fisk vil lære å bruke luftkuppelen, og det bør vises på flere merder enn et begrenset antall merder.

Det går fram av søknaden og den ettersendte informasjonen at søker ønsker å teste Atlantis på eksponerte og skjermede lokaliteter, der hovedfokus er på eksponerte lokaliteter. Blant annet går det fram av søknadens punkt 3.3.9.1 at søker i testfasen Fullskala 1 vil teste en pilotmerd på en skjermet lokalitet, først uten fisk og deretter med noe fisk. I det videre er det beskrevet at konseptet skal testes på en eksponert lokalitet med seks merder og med ca. en tillatelse pr. merd.

3. Rettslig grunnlag

Bestemmelser om utviklingstillatelser og hjemmel for tildeling finnes i FOR-2004-12-22 nr. 1798: forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5:

§ 22. Særlige formål

(...)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (...)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.
(...)

§ 28b. Maksimalt tillatt biomasse per tillatelse til særlige formål

Maksimalt tillatt biomasse per tillatelse fastsettes etter en konkret vurdering hvor det blant annet tas hensyn til søkers behov. (...)
(...)

Ved avgrensning av tillatelse til utvikling, skal det blant annet tas hensyn til hva som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet.

Ved avgrensning av tillatelse til matfisk til særlige formål skal det ikke tas hensyn til innehavers behov for økonomisk utbytte som følge av salg av ordinær matfisk. Denne bestemmelsen gjelder ikke for tillatelser til utvikling.

4. Fiskeridirektoratets vurdering

Som vist over går det fram av søknaden og ettersendt informasjon at søker ønsker å teste Atlantis konseptet på en skjermet lokalitet og en mer eksponert lokalitet. Søknaden kan tolkes som at Atlantis ønsker å teste konseptet på flere ulike lokaliteter samtidig for å se hva konseptet tåler.

Et nytt konsept skal utformes, dimensjoneres og utføres i henhold til en rekke gitte kriterier som man ønsker at konseptet skal oppfylle. Dette kan for eksempel være en gitt sjøtilstand beskrevet av bølger og strøm. Med andre ord skal konseptet designes for å tåle en gitt sjøtilstand. Å teste ut konseptet på flere lokaliteter hvor sjøtilstanden kan rangeres fra «null» og opp til designkriteriene gir av denne grunn ingen gevinst hva gjelder innovasjonspotensiale. Det vil heller ikke være forsvarlig å teste konseptet med fisk på en lokalitet hvor sjøtilstanden er forventet å kunne bli verre enn designkriteriet. Ved vurderingen av biomassebehovet for prosjektet finner Fiskeridirektoratet dermed ikke grunn til å ta hensyn til søkers eventuelle ønske om å teste konseptet på to ulike lokaliteter samtidig.

Fiskeridirektoratet viser for øvrig til en tilsvarende vurdering foretatt av søknaden fra MNH-Produksjon AS¹ angående konseptet Aquatraz biomassebehov 25. november 2016.

Atlantis søker om seks tillatelser og viser blant annet til behov for å sammenligne driften av konseptet med et alminnelig kommersielt anlegg i drift. Ønsket om å teste konseptet i en størrelse som vil tilsvare en kommersiell matfisklokalitet i dag henger ifølge søker sammen med de fleste av delmålene i søknaden. De aktuelle delmålene er:

- utvikle og dokumentere produksjonsteknologi
- utvikle teknologi og metoder for gjennomføring av operasjoner
- dokumentere fiskevelferd og HMS
- dokumentere økonomi og konkurransekraft

Søker ønsker å utvikle seks like enheter, som skal romme ca. én tillatelse hver.

I teorien vil man ikke finne ut noe mer dersom man rent teknisk tester to helt like produksjonsenheter, sammenlignet med hva man kan finne ut med én produksjonsenhet. To like produksjonsenheter vil gi liten gevinst i forhold til teknologiutvikling da enhet nr. 2 i realiteten bare er gjenbruk av grunnlag og metode for utforming. Sett fra et teknologisk ståsted finner ikke Fiskeridirektoratet noen tungtveiende grunn til å tildele tillatelser til utvikling av flere like produksjonsenheter.

At testing kan gå raskere ved simultan testing av flere like enheter vil etter Fiskeridirektoratets vurdering i de fleste tilfeller ikke være et tilstrekkelig tungtveiende argument for behov for flere enheter. Fiskeridirektoratet legger videre til grunn at dersom prosjektet skal kunne tildeles biomasse til flere like produksjonsenheter, må det ligge andre hensyn enn uttesting av selve teknologien til grunn. Fiskeridirektoratet kan ikke se at uttesting av teknologien for selve produksjonsenheten i Atlantis tilsier at prosjektet kan tildeles mer enn én tillatelse.

Vi viser til en tilsvarende vurdering i vedtak om delvis avslag på søknaden fra MNH Produksjon AS, som vist til over.

I søknaden legges det vekt på at det er avgjørende for søker å fremskaffe den nødvendige dokumentasjonen som viser at et nedsenkbart anlegg (bestående av flere enheter) er rømmings sikker. Som vist over legger søker videre vekt på at det er viktig at de får bekreftet resultatene fra tidligere forsøk som viser at tilnærmet all fisk vil lære å bruke luftkuppelen, og det bør vises på flere merder. Det går også fram av ettersendt dokumentasjon på s. 8 at det er viktig for søker å kunne dokumentere at utfôringen fungerer slik den skal i alle merdene samtidig og over tid. Søker mener at

¹ <http://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser/Brev-og-vedtak>

det vil være en viss skepsis i næringen når det gjelder vannføring og det å vise til et stabilt og effektivt system blir viktig. Søker ønsker å avslutte utviklingsperioden etter ca. fire år.

Tillatelser tildelt til utvikling er underlagt akvakulturregelverket på samme måte som alminnelige, kommersielle tillatelser. Det vil si at regelverket for å forhindre rømming og oppfylle regelverkets krav til rømmingsikkerhet også skal overholdes til enhver tid også for disse tillatelsene. Dersom det er tvil om anleggets rømmingssikkerhet, skal dette testes uten fisk i anlegget. Dette gjør at prosjektets muligheter for inntjening ved salg av fisk utsettes og kan gjøre prosjektet dyrere. Dette kan tale for at det kan tildeles mer biomasse. Vi kommer tilbake til dette under vurderingen av økonomien i prosjektet.

Utviklingstillatelser kan gis for inntil 15 års varighet, jf. laksetildelingsforskriften § 23 første ledd. Regelverket åpner opp for at tillatelsene som tildeles skal kunne ha en relativt lang varighet. Dette viser at det legges opp til at prosjektene skal kunne ha et betraktelig lenger tidsperspektiv enn det søker har lagt til grunn i søknaden. Ønsket om å teste ut konseptet på kortere tid kan etter dette ikke utgjøre en selvstendig grunn for å tildele mer biomasse etter regelverket enn det som er nødvendig for uttesting av teknologien. Fiskeridirektoratet finner at bruk av luftkuppel og vannføring kan dokumenteres tilstrekkelig ved gjentatte forsøk over tid på en like god måte som ved å dokumentere funnene med bruk av en større biomasse og over kortere tid.

Når det gjelder behovet for uttesting med tanke på påvirkning av fôrrester og ekskrementer på bunnsedimentene kan ikke Fiskeridirektoratet se at dette taler for at man behøver en stor lokalitet allerede i utviklingsperioden. Vi legger til grunn at det i denne fasen vil være mulig i tilstrekkelig grad å anslå hvilket miljømessig fotavtrykk en større lokalitet vil ha, ut fra resultatene på en mindre lokalitet. Vi viser til en tilsvarende vurdering foretatt i vedtak² om delvis avslag på søknad om utviklingstillatelser til Marine Harvest Norway AS vedrørende konseptet Egget 25. november 2015.

Søker viser til behov for å dokumentere anleggets effekt med hensyn til lusepåslag, og da særlig med hensyn til internsmitte av lus i anlegget.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil et nedsenkbart anlegg kunne ha en effekt mot lusepåslag ved at anlegget senker fisken under vannmassene hvor luselarvene driver. Prinsippet er vist i flere vitenskapelige publikasjoner. Dette vil gjelde enten luselarvene kommer fra eget anlegg eller naboanlegg. I følge

² <http://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser/Brev-og-vedtak>

Havforskningsinstituttets Risikovurdering norsk fiskeoppdrett 2016³ kapittel 11.3 s. 166 tredje spalte kan nedsenkede merder *bli en nyttig metode for å unngå luselarvene, men det gjenstår en del metodeutvikling*. Risikovurderingen skiller ikke mellom luselarver fra eget anlegg og fra andre anlegg. Videre skriver instituttet at *På bakgrunn av dette identifiserer vi lav vanngjennomstrømming i snorkel som farekilde ved bruk av snorkelmerder, og mangel på svømmeblærefylling som farekilde ved bruk av nedsenkede merdkonsept generelt*. Fare for internsmitte av lus er ikke vurdert til å være en del av farekildet. Fiskeridirektoratet finner at søker ikke har behov for ytterligere biomasse for å teste internsmitte enn det som er det godtgjorte behovet for øvrig i prosjektet.

Søker anfører at en vesentlig del av prosjektet er at Havforskningsinstituttet under hele perioden man har fisk i anlegget i stor skala skal dokumentere lusepåslag spesielt og fiskevelferd generelt. Til dette vil Fiskeridirektoratet bemerke at det er vesentlige forskjeller mellom en vitenskapelig dokumentasjon av en respons eller en effekt (med ulike behandlinger i paralleller) og en teknisk uttesting som ordningen med utviklingstillatelser legger opp til. Fiskeridirektoratet kan etter dette ikke se at ønsket om å kunne utføre forsøk etter vitenskapelige metoder på denne måten kan berettigede tildeling av biomasse til prosjektet.

I den ettersendte dokumentasjonen sier søker på s. 7 at enhetenes plassering i forhold til hverandre vil gi en til dels stor, og teoretisk ikke dokumenterbar effekt på den enkelte enhets bevegelsesmønster og belastninger på hverandre. I følge søker har dette betydning både for produksjonens enhetenes påvirkning på hverandre og innvirkning på fiskens disponible volum, samt stressende forhold som bevegelser i bunn, vegger, tak og kuppel. Merdene skal også kunne ha ulike driftsmoduser og det er svært viktig for søker å kunne teste og dokumentere dette med merder med full biomasse.

Søker nevner her noen effekter som ikke beskrives videre i den innsendte dokumentasjonen. Det er noe uklart for Fiskeridirektoratet hvorfor søker mener at effektene skal være «teoretisk ikke dokumenterbare» i større grad enn det som gjelder anlegg som er i bruk i dag. Fiskeridirektoratet legger til grunn at konseptet krever en fortøyningsløsning som avviker fra konvensjonell rammefortøyning som anvendes i næringen i dag, og at det dermed er behov for å teste flere enheter i felles fortøyning for å undersøke eventuelle effekter som ikke fremkommer av modellforsøk. Direktoratets vurdering er i midlertidig at effekter fra samspillet mellom denne fortøyningsløsningen og de nedsenkbare merdene, både under eksponerte forhold og mindre eksponerte forhold, bør kunne dokumenteres i praksis gjennom å ha fire enheter i felles fortøyning i like stor grad som å ha seks enheter. Ut

3

http://www.imr.no/publikasjoner/andre_publikasjoner/risikovurdering_miljovirkninger_av_norsk_fiskeoppdrett/nb-no

fra resultatene fra en slik storskala uttesting vil man kunne kalibrere beregningsmodeller som vil kunne benyttes til beregning av effekter som nevnt av søker i andre skalaer. Fiskeridirektoratet har etter dette kommet til at søknaden kan begrunne behov for å teste fire enheter på en lokalitet. Vi kan imidlertid ikke se at dette utløser behov for å teste fire enheter med full biomasse i alle enhetene til enhver tid. Vi kommer tilbake til dette spørsmålet under vurdering av økonomien i prosjektet.

Når det gjelder testing med hensyn til fiskehelse og fiskevelferd, er dette ikke momenter som skal tas med i vurderingen av hva slags biomasse som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet. Dersom søker mener det er tvil om at hensynene til fiskehelse og fiskevelferd skal kunne ivaretas i anlegget taler dette ikke for tildeling av mer biomasse.

Søker skriver i den ettersendte dokumentasjonen at merdene vil kunne ha ulike driftsmoduser, og at det må være mulig å heve en merd for å gjennomføre ønskede operasjoner uten å heve hele anlegget. Søker vil teste dette uten fisk, men mener det også er svært viktig å kunne teste og dokumentere dette med merder med full biomasse. Ulike driftsmoduser vil ifølge søknaden bli dokumentert med ROV for å registrere hvordan operasjonene påvirker fisken i anlegget, samt bruk av ekkolodd for å registrere hvor biomassen til enhver tid befinner seg.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil mulighetene for å heve og senke enkeltenheter kunne testes fullgodt med hensyn til teknologien i prosjektet uten fisk i anlegget. Dersom fiskens reaksjon på heving og senking skal testes i full skala, så er det trolig tilstrekkelig med å gjøre dette i én enhet med full fiskemengde. Som vi har vist over taler ikke tvil angående fiskehelse og fiskevelferd for at det tildeles mer biomasse. Dette vil også gjelde med hensyn til testing av fiskens helse og velferd i heve- og senkeprosessene. Dokumentasjon ved bruk av akustikk og undervannskamera for å registrere hvor fisken til enhver tid befinner seg kan testes ved gjentatte forsøk over tid på samme måte som bruk av luftkuppel og vannføring.

Søker ønsker å dokumentere økonomi og konkurransekraft.

I følge laksetildelingsforskriften § 23b første ledd kan det tildeles utviklingstillatelser til «...konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.» Fiskeridirektoratet vurderer at det som utgangspunkt vil være tilstrekkelig med én produksjonsenhet for å gjennomføre en «fullskala prøveproduksjon». Dersom det skal tildeles utviklingstillatelser til flere enheter må det etter vår vurdering være tungtveiende argumenter ut i fra behovet i prosjektet som taler for dette. Som vist over, har Fiskeridirektoratet kommet til at søknaden kan begrunne behov for å teste fire enheter på en lokalitet, uten at vi har tatt stilling til hvor stort biomassebehov dette utløser.

Ordningen med utviklingstillatelser åpner for tildeling av akvakulturtillatelser til prosjekter som innebærer utvikling av teknologiske løsninger. I dette prosjektet er det en nedsenkbar produksjonsenhet sammen med fortøyningsystemet som representerer teknologien som skal utvikles. En slik enhet i fullskala drift er slik Fiskeridirektoratet forstår søknaden ment å romme like mye fisk som en eksisterende produksjonsenhet av tilsvarende størrelse. Søker ønsker å sammenligne driften og utnyttelsen av utviklingstillatelsene og lokalitetene benyttet til utviklingstillatelsene med tilsvarende i alminnelig kommersiell drift. Forutsetningen synes å være at dersom tillatelsene ikke kan utnyttes tilnærmet likt som de kommersielle tillatelsene, vil selskapet ikke kunne dokumentere at konseptet er økonomisk og konkurransemessig levedyktig.

Fiskeridirektoratet viser til at tillatelsene tildelt til utvikling har et annet formål enn de kommersielle tillatelsene og at det ikke er et hensyn ved tildeling av tillatelsene at de skal være like økonomisk innbringende som de alminnelige tillatelsene, kun med en ekstra kostnad for utvikling av ny teknologi. Hensikten med utviklingstillatelsene er å stimulere til teknologiutvikling og tildeling av den økonomiske fordelene utviklingstillatelsene faktisk representerer, skal kun være risikoavlastning for søker ved utviklingen av ny teknologi, ikke en overtakelse av risiko. Etter Fiskeridirektoratets vurdering er det dermed ikke relevant innenfor ordningen å sammenligne driften av utviklingstillatelsene med alminnelige kommersielle matfisktillatelser på denne måten. Ønsket om å sammenligne driften av Atlantis med alminnelig oppdrett økonomisk og konkurransemessig kan således ikke begrunne behovet for å tildele flere tillatelser.

Som det fremgår ovenfor kan det også tas hensyn til økonomien i prosjektet ved fastsettelse av antall tillatelser til utvikling. I følge retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelser⁴ kan det ikke tildeles flere tillatelser enn det som er driftsmessig nødvendig for å gjennomføre utviklingsprosjektet.

Fiskeridirektoratet har over vist at for teknologisk uttesting av en enhet er det tilstrekkelig at Atlantis tildeles én tillatelse, mens det for uttesting av fortøyningene og effektene av enhetene på hverandre, kan være behov for uttesting av fire enheter på en lokalitet.

Investeringsbudsjettet som ble oversendt med tilleggsinformasjonen oppstiller investeringer på kr. 86 140 000 totalt for prosjektet. Fiskeridirektoratet legger til grunn at søker i prosjektperioden må regne med høyere investeringskostnader enn det som er vanlig i næringen.

⁴ <http://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser>

Kontantstrømanalysen for prosjektperioden viser at søker regner med å gå med tap i prosjektperioden med i overkant av 85 millioner kroner. Prosjektperioden er av søker begrenset til fire år.

Søker har lagt til grunn et høyt nivå for driftskostnadene. Fiskeridirektoratet vurderer at driften av Atlantis kan medføre høyere driftskostnader enn et alminnelig anlegg, både med tanke på flåte, infrastruktur, kostnader til våtfôr, innleid kompetanse og opplæring av personell med mer. På den andre siden kan små endringer i kostnadsnivå resultere i et overskudd i prosjektperioden. Utviklingen av framtidig laksepris vil ha stor innvirkning på slike vurderinger.

Muligheten for å konvertere utviklingstillatelser for 10 millioner per tillatelse, dersom målkriteriene for prosjektet oppfylles, vil kunne representere en stor verdi. Fiskeridirektoratet har ikke konkrete tall for hvor mye en tillatelse omsettes for i markedet, men vet at lønnsomheten i næringen er svært god. Dermed er ønsket om mer produksjonskapasitet høyt. Dette er faktorer som presser prisene på tillatelser opp. En pris på rundt 50 millioner kroner per tillatelse er sannsynligvis et minimum. En konvertering av utviklingstillatelser til kommersielle tillatelser vil dermed sannsynligvis innebære en «rabatt» for søker med minst kr. 40 millioner per tillatelse.

I retningslinjene er det presisert at ordningen med utviklingstillatelser skal bidra til å redusere risiko, men ikke nødvendigvis eliminere den for søker. Fiskeridirektoratet kan ikke se at tildeling av et større antall tillatelser enn én skal kunne begrunnes ut fra økonomien i prosjektet.

Én tillatelse vil i utgangspunktet kunne fordeles på flere enheter, alt etter hvordan søker innretter driften. Fiskeridirektoratet har imidlertid kommet til at søknaden viser behov for uttesting av konseptet med fire enheter på en lokalitet, samt at det kan være behov for å teste anleggets rømmingssikkerhet uten fisk. Etter en konkret helhetsvurdering av konseptet og mulighetene for en uttesting i en realistisk driftssituasjon legger Fiskeridirektoratet til grunn at søknaden gir grunnlag for tildeling av to tillatelser. Fiskeridirektoratet legger til grunn at søker vil kunne bygge flere enheter for testing uten fisk og med mindre mengder fisk uten at det påløper uforholdsmessig store investeringskostnader med tildeling av to tillatelser.

Flåten, som må spesialtilpasses et nedsenkbart anlegg, utgjør en stor andel av investeringskostnadene for prosjektet og er angitt å utgjøre kr 45 millioner. Investeringskostnadene for flåten vil ifølge budsjettet være de samme uavhengig av hvor mange enheter som blir bygget. Fortøyningene er utgjør kr. en million per enhet i investeringskostnader og merdene med luftkuppel, ventiler, slanger og nederste del av utfôringsystem utgjør kr. tre millioner per enhet. I tillegg kommer utstyr som nøter, fjernstyring, kamera, sensorikk, med mer. Disse postene utgjør en mindre del av investeringskostnadene og er i stor grad like uansett hvor mange enheter som

bygges. Investeringskostnadene vil etter Fiskeridirektoratets vurdering bli noe lavere ved bygging av to eller fire enheter fremfor seks.

En kontantstrømanalyse for prosjektet viser underskudd i prosjektperioden, både ved tildeling av seks eller to tillatelser. De innsendte budsjettene viser at søker forventer å få inntekter i form av salg av fisk året etter oppbygging av anlegget og biomassen (2019) på 194 000 000 med seks tillatelser. Med de inntekter og utgifter som søker har forutsatt i budsjettet vil det ta mer enn 10 år å få et positivt resultat i prosjektet. Det er imidlertid i budsjettet tatt høyde for kostnadsøkning, mens salgsprisen er satt til kr 50 pr. kg. uansett år. Salgspris er en faktor som kan påvirke budsjettet i stor grad. For eksempel vil prosjektet med seks tillatelser gå i pluss etter fire år dersom prisen ligger på 57 kr. per kilo eller mer. Med to tillatelser vil prosjektet gå i pluss etter fire år med en kilopris på kr. 62. Det er også knyttet stor usikkerhet til kostnadene i budsjettet.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering er det mulig at søker etter få år etter utløpet av prosjektperioden kan ha tjent inn igjen investeringskostnadene, også ved tildeling av færre tillatelser enn omsøkt. Det knytter seg betydelig usikkerhet til denne vurderingen, først og fremst knyttet til framtidig laksepris, men også til kostnadene i prosjektet. Som nevnt er imidlertid ikke hensikten med utviklingstillatelsene å eliminere risikoen ved investere i utvikling av teknologi for søker. Fiskeridirektoratet har dermed kommet til at tildeling av to tillatelser bør være tilstrekkelig for at søker skal kunne gjennomføre det omsøkte prosjektet.

5. Vedtak

Fiskeridirektoratet avslår søknaden hva gjelder fire av tillatelsene det søkes om, jf. laksetildelingsforskriften § 28. Direktoratet vil likevel i tråd med det som fremgår over gå videre med behandling av søknaden begrenset til to tillatelser.

6. Klagerett

Dette vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Fiskeridirektoratet har besluttet at klagefristen på dette vedtaket begynner å løpe samtidig som klagefristen på endelig vedtak på søknad om tildeling av utviklingstillatelser, jf. forvaltningsloven § 29 siste ledd. Klagefristen vil altså ikke begynne å løpe før Fiskeridirektoratet har tatt stilling til samtlige omsøkte tillatelser i Atlantis Subsea Farming AS sin søknad om utviklingstillatelser til konseptet «Atlantis».

Med hilsen

Jens Christian Holm
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Atlantis Subsea Farming As Nordlysvegen 4 4340 BRYNE

Kopi til:

Atlantis Subsea Farming AS
Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO